

Сабақтың темасы:

*Бир мүчө жана анын
стандарттык түрү*

Сабактын тиби

Жаны билимдерди өздөштүрүү

БИШКЕК

1. Натуралдык көрсөткүчү бар даража.

2. Даражаны көбөйтүү жана бөлүү

3. Даражаны даражага көтөрүү

Билгедерибизди кайталоо үчүн

Билерман

Суроо:

- ▶ **Натуралдык көрсөткүчү 1ден чоң болгон a санынын даражасы?**
- ▶ **Формуласын жаз**

Жообу:

$$a^n = \underbrace{a \cdot a \cdot \dots \cdot a}_{n \text{ жолу}}$$

Суроо

Даражанын негизин жана көрсөткүчүн атагыла

$$\frac{1}{2} (x)^2$$

Жообу:

2

Суроо

Эсептегиле: $2 * 5^2 =$

Жообу:

50

Суроо

*Туюнтманы даража
түрүндө көрсөткүлө*

$$a^4 a^3 a^2$$

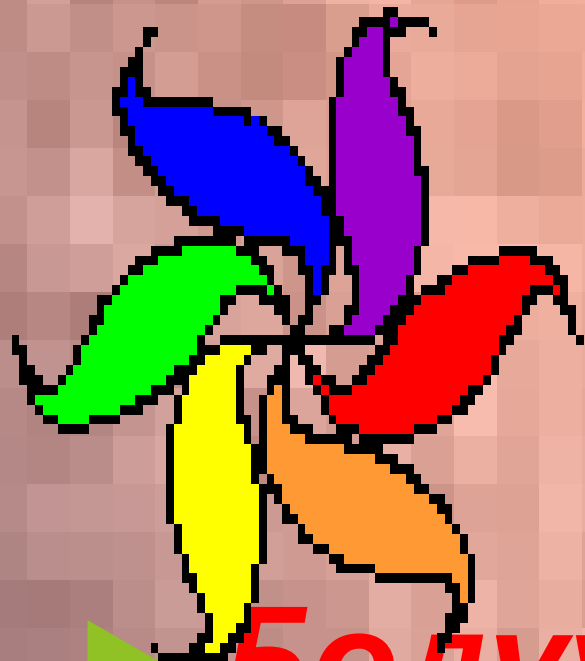

Жообу:

$$a^9$$

Суроо

► *Бөлүүнү аткаргыла*

$$5^6 : 5^4 =$$

Жообу:

$$5^2 = 25$$

Суроо

*Негизи 5 болгон даража
түрүндө көрсөткүлө*

$$25^4 =$$

Жообу:

$$25^4 = (5^2)^4 = 5^8$$

БИЛЛИНИМ

КЕЛЕТ

*Бир мүчө деген эмне?
Кандай жазылат?*

Билим берүүчү максаты

- *Бир мүнөтү жаза алабыз, окуй алабыз*
- *Стандарттуу түрдө көрсөтүп коэффицентин, даражасын аныктайбыз*

Өнүктүрүүчүлүк:

- *Даража, бир мүчө
түшүнүктөрүбүздү
кенейтебиз*

Тарбиялык:

- *Ыкчам иштөөгө,
тактыкка
тарбияланабыз.*

Көрсөткүчтөр:

Жогорудагы максаттарга жеттик
дейбиз,
эгерде биз:

- *Бир мүчөнү стандарттык түрдө жазып,*
- *коэффицентин,*
- *даражасын атыктап аларды айырмалап билсек*

$5a^2x$

$2b^3(-3)bc^2$

түюнтмалар

$$5a^2x$$

$$2b^3(-3)bc^2$$

туюнтмалары сандардын,
өзгөрмөлөрдүн жана аладын
даражаларынын көбөйтүндүлөрү
болушат

$$5a^2x$$

$$2b^3(-3)bc^2$$

Мындай туюнтмалар

Бир мүчөлөр деп аталат

$$-7$$

$$2^2$$

$$b^3$$

булар бир мүчө боло
алабы? Ооба

бир мүчөлөрдү
жөнөкөйлөтө алабыз
Кантип?

Көбөйтүүнүн

- орун алмаштыруу
- Топтоштуруу касиеттерин пайдаланабыз

$$2b^3(-3)bc^2=$$

$$=2(-3)b^3bc^2=-6b^4c^2$$

Жөнөкөйлөтүүдө

Эмнени байкадынар?

$$2b^3(-3)bc^2=$$

$$=2(-3)b^3bc^2=-6b^4c^2$$

1. Биринчи орунда сан көбөйтүндүсү
2. Өзгөрмөлөрдүн даражаларынын көбөйтүндүлөрү

$$= -6b^4c^2$$

Бир мүчөнүн мындай түрү

Стандарттуу түрү деп аталат

$$= -6b^4c^2$$

- Сан көбөйтүндүсүн-коэффициент деп аталат -6 га барабар
- Даражасы 6 барабар

**Бышыктоо үчүн көнүгүү
иштейбиз**